

OBEČNÁ EKONOMIE III. – mezinárodní ekonomie P4

2007-10-23

HECKSCHER-OHLINŮV MODEL:

- ✓ E. Heckscher, B. Ohlin
- ✓ Faktory se mohou měnit

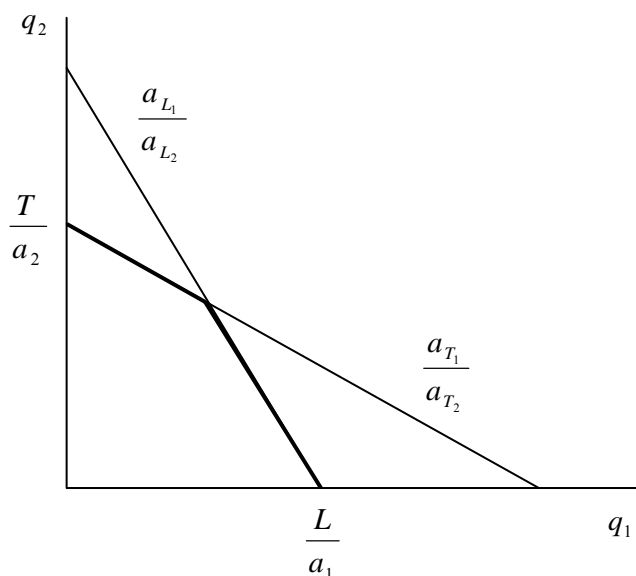
Předpoklady modelu:

- ✓ Máme dvě země A a B, dva statky, které každá z nich vyrábí q_1 a q_2 (oděvy a potraviny)
- ✓ Dva využívané faktory, např. práce a půda, obě země jsou jimi odlišně vybaveny
- ✓ Odlišení není radikální, stále musí být výhodné vyrábět výrobky
- ✓ Fixní koeficienty – existuje jen jeden způsob výroby statků
- ✓ Dlouhé období
- ✓ Obě země mají podobné technologie

Vymezení hranice výrobních možností v zemi A:

$$a_{L_1} q_1 + a_{L_2} q_2 = L$$

$$a_{T_1} q_1 + a_{T_2} q_2 = T$$

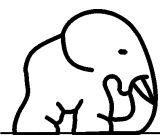

$$q_2 = \frac{L}{a_{L_2}} - \frac{a_{L_1}}{a_{L_2}} q_1$$

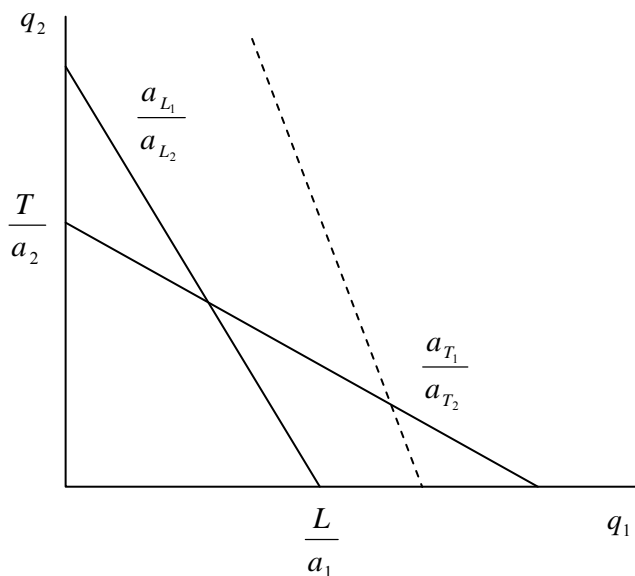
$$q_2 = \frac{T}{a_{T_2}} - \frac{a_{T_1}}{a_{T_2}} q_1$$

$$\frac{a_{L_1}}{a_{L_2}} > \frac{a_{T_1}}{a_{T_2}}$$

- ✓ Hranicí výrobních možností by měl být bod – průsečík, protože oba vztahy musí platit.
- ✓ Podmínka: $\frac{a_{L_2}}{a_{T_2}} < \frac{L}{T} < \frac{a_{L_1}}{a_{T_1}}$ - pokud by to tak nebylo, nedaly by se produkty vyrábět
- ✓ Pokud je přímka L strmější než T, je pro zemi lepší dovážet druhý statek a vyvážet první.

- ✓ Objev nového faktoru by způsobil posun přímky práce doprava:

- ✓ **Rybceynski** – růst zásoby jednoho faktoru rozšiřuje hranici výrobních možností nerovnoměrně
- ✓ **Relativní cena:** $k = \frac{P_1}{P_2}$
- ✓ **Nominální mzda** W a **renta** r , **reálná mzda** $W' = \frac{W}{P_2}$ a **renta** $r' = \frac{r}{P_2}$. Vyjadřujeme k ceně druhého statku.
- ✓ **Nákladové vyjádření:**

$$P_1 = a_{L_1} W + a_{T_1} r$$

$$k = a_{L_1} W' + a_{T_1} r'$$

$$P_2 = a_{L_2} W + a_{T_2} r$$

$$1 = a_{L_2} W' + a_{T_2} r'$$

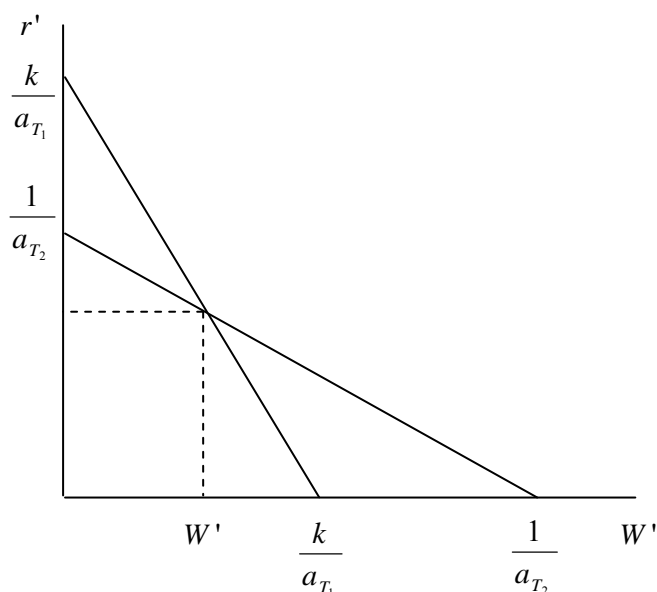
- ✓ **Vyjádření pomocí druhého vztahu:**

$$r = \frac{P_1}{a_{T_1}} - \frac{a_{L_1}}{a_{T_1}} W$$

$$r = \frac{P_1}{a_{T_1}} - \frac{a_{L_1}}{a_{T_1}} W$$

$$r' = \frac{k}{a_{T_1}} - \frac{a_{L_1}}{a_{T_1}} W'$$

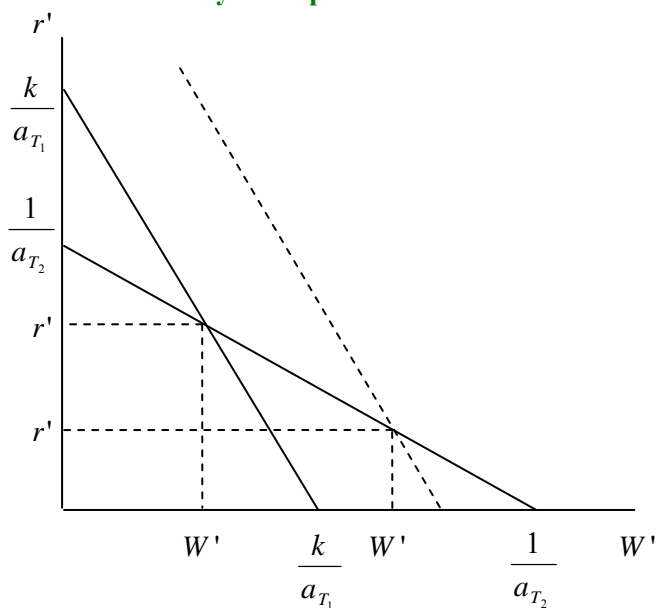
$$r' = \frac{k}{a_{T_1}} - \frac{a_{L_1}}{a_{T_1}} W'$$

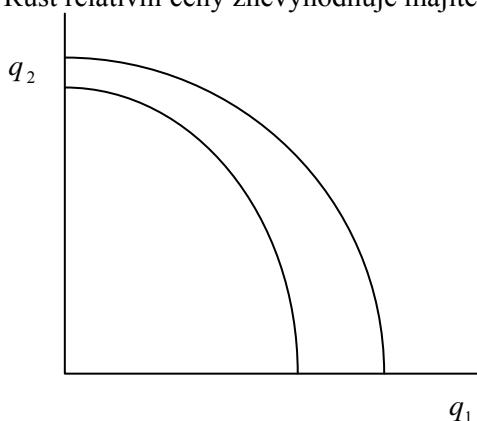
- ✓ Platí-li oba znaky $\Rightarrow$ rovnovážná renta a rovnovážná mzda: $\bar{r}'$ $\bar{W}'$
- ✓ Známe-li ceny finálních statků, lze jednoznačně určit ceny faktorů.

Zvýšení relativní ceny – Stolper-Samuelsonův efekt:

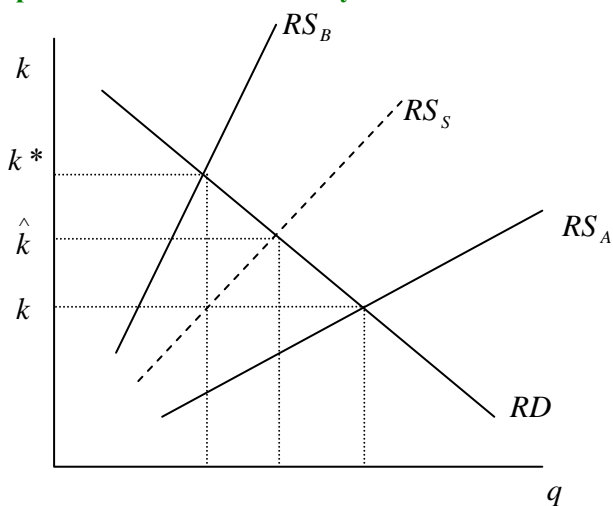

- ✓ Zvýhodnění jsou majitelé hojnějšího faktoru a znevýhodnění majitelé vzácnějšího faktoru.
- ✓ $\frac{a_{T_1}}{a_{T_2}} < k < \frac{a_{L_1}}{a_{L_2}}$
- ✓ Růst relativní ceny znevýhodňuje majitele vzácnějšího faktoru.

- ✓ Objevení **nové zásoby faktoru práce** => konkávní tvar, možnost navýšení i u výroby druhého statku.

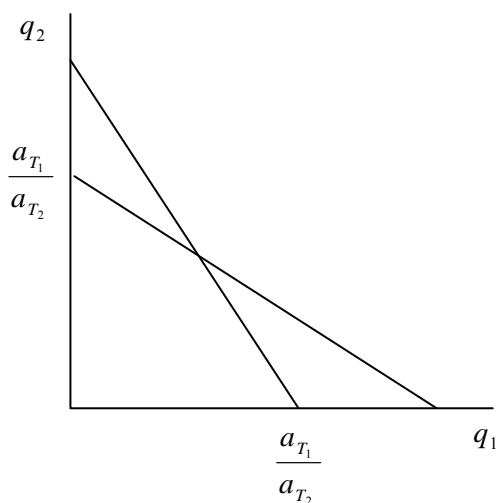
Předpoklad mezinárodní směny:

- ✓ Země A: Při stejné relativní ceně bude vyšší relativní množství. Země B – strmější sklon.

- ✓ **Světová relativní cena** – dochází ke sbližování relativních cen, nová relativní cena se odvodí mezi původními relativními cenami.
- ✓ $k < \frac{P_1}{P_2}$ - pro zemi B výhodné, když klesá
- ✓ Pro obě země je výhodné do směny vstoupit, jsou-li vybaveny faktory. A bude vyvážet statek, který se vyrábí s použitím hojnějšího faktoru q_1 a B bude vyvážet potraviny a dovážet oděvy
- ✓ Směna vede ke sbližování relativních cen a vedla by i ke sbližování cen relativních faktorů.
- ✓ Pokud se v obou zemích relativní ceny sbližují, musí se sbližovat i relativní ceny faktorů.
- ✓ Mezinárodní směna má vliv na rozdělování důchodů, zvýhodnění jsou majitelé statků, které se vyvážejí, a znevýhodnění jsou majitelé statků, které se dovážejí.
- ✓ Z podmínky $\frac{a_{T_1}}{a_{T_2}} < k < \frac{a_{L_1}}{a_{L_2}}$ vyplývá:

Shrnutí:

- ✓ Tento model je méně účinný než model Ricardiánský
- ✓ Výhody modelu: charakteristické dopady na majitele důchodu, dlouhodobé a razantní, vyrovnávání cen faktorů se projevuje omezeně